

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์

แรงงานหญิงและเด็ก

(3200-1010) กฎหมายแรงงานและประกันสังคม

อาจารย์นพพล อินสร แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

การคุ้มครองแรงงานหญิงและเด็ก

- การคุ้มครองแรงงานหญิง
- การคุ้มครองแรงงานหญิง

การคุ้มครองแรงงานหญิง

นายจ้างจะให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ไม่ได้

- ๑) งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน
- ๒) งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดิน ตั้งแต่ ๑๐ เมตร ขึ้นไป
- ๓) งานใช้เลื่อยวงเดือน
- ๔) งานผลิตหรือขนส่งวัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ
- ๕) งานเหมืองแร่ที่ต้องทำได้ดิน
- ๖) งานอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนด

การคุ้มครองแรงงานหญิง

นายจ้างจะให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงาน ยก แบก หาบ หาม โยง ลาก หรือเข็นของหนัก เกินอัตราน้ำหนักที่กำหนด ดังต่อไปนี้ไม่ได้

- ๑) ๓๐ กิโลกรัม สำหรับการทำงานในที่ราบ
- ๒) ๒๕ กิโลกรัม สำหรับการทำงานที่ต้องขึ้นบันไดหรือที่สูง
- ๓) ๖๐๐ กิโลกรัม สำหรับการลากหรือเข็นของที่ต้องบรรทุกล้อเลื่อนที่ใช้ราง
- ๔) ๓๐๐ กิโลกรัม สำหรับการลากหรือเข็นของที่ต้องบรรทุกล้อเลื่อนที่ไม่ใช้ราง

การคุ้มครองแรงงานหญิง

- นายจ้างไม่อาจจะจ้างหญิงโสดซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เป็นลูกจ้างทำงานในสโมสรราตรี สถานที่เต้นรำ สถานฝึกสอนเต้นรำ สถานขายและเสพสุรา สถานอาบอบนวด โรงแรมหรือสถานที่อื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนด
- ห้ามนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงานในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึง ๖.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่งานที่มีลักษณะต้องทำติดต่อกันไปหรืองานกะ หรืองานที่มีลักษณะและสภาพที่ต้องทำในระหว่างเวลาดังกล่าว

การคุ้มครองแรงงานเด็ก

- นายจ้างไม่อาจรับเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี เข้าทำงานโดยเด็ดขาด
- งานบางประเภทที่นายจ้างจะรับเด็กซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๕ ปี เป็นลูกจ้างได้ คือ
 - (๑) งานรับใช้ในสถานประกอบการพาณิชย์กรรม ที่ไม่มีการจำหน่ายหรือการเสพสุรา
 - (๒) งานส่งหนังสือพิมพ์
 - (๓) งานรับใช้เกี่ยวกับกีฬา
 - (๔) งานเก็บจำหน่าย รับส่ง ดอกไม้ ผลไม้และเครื่องชำ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
 - (๕) งานยก แบก หาม ลาก ของที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๑๐ กิโลกรัม โดยงานนั้นไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเจริญเติบโตของเด็ก

ถ้าจะทำนอกเหนือจากนี้ต้องขออนุญาตจากกรมแรงงานหรือนายอำเภอท้องถิ่นนอกเขตกรุงเทพฯ

การคุ้มครองแรงงานเด็ก

- กฎหมายให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำงานของเด็กอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีไว้ ๔ กรณีคือ
 - (๑) ให้นายจ้างกำหนดเวลาทำงานปกติประจำวันได้ไม่เกินวันละ ๘ ชั่วโมง
 - (๒) ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างเด็กทำงานในวันหยุด
 - (๓) ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานล่วงเวลา
 - (๔) ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ - ๐๖.๐๐ น. เว้นแต่จะเป็นงานแสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ต้องจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักผ่อนตามสมควร

การคุ้มครองแรงงานเด็ก

- นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กอายุตั้งแต่ ๑๓ ปี แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ ทำงานในลักษณะต่อไปนี้ไม่ได้
 - (๑) งานหลอม เป่า หล่อ ริดโลหะหรือวัสดุอื่น
 - (๒) งานปั๊มโลหะ หรือวัสดุอื่น
 - (๓) งานเกี่ยวกับความร้อน เย็น สั่นสะเทือน เสียง และแสงที่มีระดับผิดกว่าปกติอันอาจเป็นอันตราย
 - (๔) งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตราย
 - (๕) งานเกี่ยวกับจุลชีวนที่เป็นพิษ ซึ่งอาจจะเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา และเชื้ออื่น ๆ
 - (๖) งานเกี่ยวกับวัตถุที่มีพิษ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ เว้นแต่ทำงานในสถานที่บริการน้ำมันเชื้อเพลิง
 - (๗) งานขับหรืออาศัยรถยนต์หรือปั่นจักรยาน
 - (๘) งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์
 - (๙) งานที่ทำไต่ดิน ไต่น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขา
 - (๑๐) งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี

การคุ้มครองแรงงานเด็ก

- นายจ้างจะให้ลูกจ้างอายุตั้งแต่ ๑๓ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ ทำงานในสถานที่ดังต่อไปนี้ไม่ได้

(๑) โรงฆ่าสัตว์

(๒) สถานที่เล่นการพนัน

(๓) สถานที่เต้นรำ รำวงหรือร้องเพลง ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีหญิงพาร์تنเนอร์บริการ

(๔) สถานที่มีอาหาร สุรา น้ำชาหรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายบริการโดยมีหญิงบำเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้าหรือ โดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอน หรือมีบริการนวดให้ลูกค้า

(๕) สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีหญิงบริการให้ลูกค้า

การคุ้มครองแรงงานเด็ก

- การคุ้มครองเกี่ยวกับค่าจ้าง กรณีที่นายจ้าง ลูกจ้าง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของลูกจ้างเด็ก จ่ายหรือรับเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใด ๆ เป็นการล่วงหน้าก่อนมีการจ้างหรือขณะแรกจ้าง หรือก่อนถึงงวดการจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเด็กในแต่ละคราว กฎหมายมิให้ถือว่าเป็นการจ่ายหรือรับค่าจ้างสำหรับลูกจ้างเด็กนั้น นายจ้างจึงไม่สามารถนำเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวมาหักค่าจ้างซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างเด็กตามกำหนด
- คุ้มครองเกี่ยวกับการพัฒนาแรงงานเด็ก ให้สิทธิแก่ลูกจ้างเด็กในการลาเพื่อเข้าฝึกอบรมตามที่อธิบดีกรมแรงงานจัดขึ้น ซึ่งเมื่อลูกจ้างเด็กใช้สิทธิในการลางดังกล่าวแล้ว นายจ้างจะต้องอนุญาตให้ลาโดยจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างนั้นเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตามปกติด้วย

ทบทวน

- สมศรีสามารถทำงานในที่สูงกว่าพื้นดินเกิน ๑๐ เมตรได้หรือไม่? เพราะเหตุใด
- สมใจตัดไม้ในโรงงานด้วยเลื่อยได้หรือไม่
- เด็กชายสมชายอายุ ๑๔ ปีสมัครงานเป็นพนักงานที่โรงหนังแห่งหนึ่ง ต้องการทำงานล่วงเวลาในช่วง ๒๔.๐๐ – ๕.๐๐ น. ได้หรือไม่? เพราะเหตุใด
- เด็กหญิงสุธิดาอายุ ๑๓ ปีทำงานที่ปั้มน้ำมัน ขอลาไปเข้าอบรมเรื่องการทำขนมไทยที่สำนักงานกระทรวงแรงงาน วันนั้นสุธิดาจะได้ค่าจ้างในการทำงานหรือไม่?

